

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
Universitatea POLITEHNICA din Timișoara
Facultatea de Arhitectură și Urbanism

PLAN STRATEGIC 2024 - 2029

CUPRINS

1. Introducere. O școală care își reia locul în conversație
2. Context strategic. De la punctele tari la alegerile mandatului
 - 2.1. Oportunități construite pe baza punctelor tari
 - 2.2. Amenințări privite prin vulnerabilitățile școlii
3. Viziune, misiune și principii
4. Cultura educației prin proiect
 - 4.1. Curriculumul ca parcurs coerent
 - 4.2. Diferențiere, opțiuni și diploma
 - 4.3. Practica, comunicarea și noile competențe
5. De la conectare europeană la recunoaștere internațională
 - 5.1. EAAE, UIA și cultura comparației
 - 5.2. Acreditarea internațională ca proces de transformare
 - 5.3. Programul de Arhitectură în limba engleză
6. Rețeaua națională, FAST și relația cu profesia
7. Internaționalizarea ca schimb de cunoaștere
8. Cercetare, doctorat și transfer de cunoaștere
9. ARChA, spațiile școlii și infrastructura pentru experiment
10. Comunitatea academică: studenți, cadre și absolvenți
11. Comunicare, identitate și memorie instituțională
12. Guvernanță, calitate și implementare
13. Orizontul anului 2029

1. Introducere. O școală care își reia locul în conversație

Perioada 2024–2029 este înțeleasă ca un interval de consolidare și transformare a Facultății de Arhitectură și Urbanism din Timișoara în raport cu lumea pe care are misiunea să o interpreteze și să o transforme. Planul este formulat în aprilie 2024, după doi ani în care școala a ieșit din izolarea produsă de pandemie și a început deja să își reconstruiască prezența publică, legăturile profesionale și apartenența la comunitatea europeană a educației de arhitectură. Punctul de plecare nu este, așadar, unul abstract. El este constituit din inițiative, spații, parteneriate și experiențe care există și care pot susține următoarea etapă.

Planul pornește de la convingerea că o facultate de arhitectură nu poate fi definită numai prin planuri de învățământ, norme, spații și proceduri. O școală există cu adevărat atunci când aceste componente sunt reunite de o cultură comună: o anumită înțelegere a proiectului, o practică a criticii, o capacitate de a învăța din propriile rezultate și o disponibilitate de a intra în dialog cu alte școli. Din această perspectivă, transformarea urmărită nu este o succesiune de intervenții administrative, ci un proces prin care FAUT își clarifică identitatea și devine capabilă să o exprime public, să o compare și să o supună evaluării.

Prima relație care continuă să fie aprofundată este aceea cu profesia. Ordinul Arhitecților din România nu apare în acest plan doar ca partener instituțional sau ca susținător al unor evenimente deja inițiate. Legătura cu OAR este privită ca un circuit continuu între formarea inițială, accesul în profesie, practica de arhitectură și dezvoltarea profesională continuă. Școala are nevoie să înțeleagă mai precis transformările pieței, dificultățile stagiului, schimbările legislative, noile responsabilități climatice și sociale ale arhitectului. În același timp, profesia are nevoie de un partener academic critic, capabil să cerceteze, să testeze și să formuleze perspective care nu sunt limitate de urgența comenzilor curente.

Apropierea de profesie nu presupune subordonarea educației față de cererea imediată a pieței. Dimpotrivă, ea ar trebui să protejeze autonomia intelectuală a școlii și să îi întărească relevanța. Temele comune, programele de practică, jurizările, mentoratul, cercetarea aplicată, formarea continuă și participarea la dezbaterile OAR pot crea un spațiu în care educația și practica se corectează reciproc. Un asemenea spațiu permite școlii să formeze nu doar absolvenți adaptabili, ci profesioniști capabili să pună întrebări incomode, să recunoască interesul public și să contribuie la schimbarea culturii construirii din România.

A doua relație esențială este aceea cu celelalte școli de arhitectură din țară. Pentru mult timp, comparația s-a făcut episodic, prin concursuri, expoziții sau întâlniri individuale. Prima ediție FAST, organizată la Timișoara în 2023, a demonstrat însă că această vecinătate discontinuă poate deveni o cultură a colaborării. Rețeaua națională nu ar trebui să șteargă diferențele dintre școli, ci să le facă vizibile și productive. Schimbul de teme, expozițiile comune, dezbaterile despre curriculum, mobilitatea internă și continuitatea festivalului pot transforma comparația într-un instrument de autoevaluare. În acest cadru, FAUT își poate înțelege mai bine specificul, limitele și avantajele, fără reflexul izolării și fără nevoia unei retorici autolaudative.

A treia relație, decisivă pentru orizontul acestui plan, este reconectarea europeană. Revenirea în 2023 în European Association for Architectural Education și aderarea la Uniunea Internațională a Arhitecților reprezintă deja pași îndepliniți, nu promisiuni ale mandatului următor. Ele marchează reintrarea școlii într-o conversație în care fusese prea puțin prezentă: conversația despre criteriile educației de arhitectură, despre responsabilitatea școlilor în fața schimbărilor climatice și sociale, despre modurile de evaluare a rezultatelor învățării și despre viitorul profesiei. UIA și EAAE oferă repere, dar și posibilitatea de a confirma că dimensiunea unei școli precum FAUT nu este o vulnerabilitate; ea poate deveni condiția unei comunități agile, recognoscibile și capabile să experimenteze.

Tot în categoria premiselor deja construite se află ARChA și experiența Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii. ARChA există ca spațiu al școlii deschis expozițiilor, conferințelor, producției și întâlnirii cu orașul, iar anul 2023 a oferit facultății ocazia de a lucra într-un context cultural internațional, alături de parteneri precum TU Delft și Design Academy Eindhoven. Aceste experiențe nu mai pot fi formulate ca obiective viitoare. Ele sunt puncte tari ale prezentului și obligă strategia să se întrebe cum pot fi transformate din reușite conjuncturale în infrastructuri și practici durabile. Această reconectare nu este imaginată ca un exercițiu de imagine și nici ca importarea mecanică a unor modele. Contextul european este plural, iar școlile de referință funcționează în sisteme diferite. Tocmai de aceea, comparația trebuie folosită pentru a formula întrebări mai bune: cât de coerent este parcursul studentului, cum se leagă disciplinele de atelier, ce loc au tehnologia și cercetarea, cum se construiește autonomia, cum este pregătită diploma și în ce fel sunt urmărite efectele educației după absolvire. Răspunsurile trebuie să rămână ancorate în Timișoara, în Banat, în condițiile universității tehnice și în realitățile profesiei din România.

Planul strategic este, așadar, un document despre orientare. El formulează principii și deschide direcții, fără a transforma viitorul într-o listă de certitudini administrative. Unele inițiative pot avansa rapid, altele depind de resurse, de acordul comunității, de decizii ale universității sau de evaluări externe. Importantă este construirea unei coerențe: fiecare proiect, de la o temă de atelier până la o acreditare internațională, ar trebui să contribuie la aceeași transformare — aceea a unei facultăți care începe să se comporte conștient ca școală europeană de arhitectură.

2. Context strategic. De la punctele tari la alegerile mandatului

Analiza situației din aprilie 2024 indică o școală care dispune de un capital instituțional mai important decât în urmă cu câțiva ani, dar care nu l-a transformat încă integral în capacitate structurală. Punctele tari sunt vizibile: o identitate pedagogică centrată pe atelier și pe integrarea reprezentării, rezultate bune ale studenților, o comunitate relativ compactă, deschiderea către experiment digital, ARChA ca infrastructură culturală și pedagogică, FAST ca platformă națională, parteneriate internaționale active și apartenența recâștigată la UIA și EAAE. Poziția FAUT într-o universitate tehnică și într-un oraș european cu o viață culturală puternică adaugă un avantaj distinct. Aceste puncte tari coexistă cu slăbiciuni care pot limita următoarea etapă: resursa umană insuficientă și distribuită inegal, încărcarea mare a cadrelor, dependența proiectelor de inițiativa câtorva persoane, spațiile insuficiente pentru atelier, depozitare și arhivare, fragmentarea cercetării, vizibilitatea internațională încă modestă și lipsa unei structuri stabile de comunicare. Legăturile dintre discipline și atelier rămân inegale, evaluarea internă nu folosește încă sistematic date și portofolii, iar mobilitatea și parteneriatele externe nu modifică în aceeași măsură experiența tuturor studenților. Aceste slăbiciuni nu anulează progresele, dar explică de ce următorul mandat trebuie să urmărească instituționalizarea lor.

2.1. Oportunități construite pe baza punctelor tari

Oportunitățile nu sunt tratate ca fenomene exterioare pe care școala le poate invoca generic, ci ca posibilități care devin accesibile tocmai datorită resurselor deja create. Apartenența la EAAE oferă ocazia de a transforma o deschidere internațională recentă într-o cultură stabilă a comparației, autoevaluării și reformei curriculare. Experiența colaborărilor europene și participarea la dezbaterile despre educație pot susține pregătirea unei acreditări internaționale, pot consolida dosarul ARACIS și pot oferi criterii mai clare pentru analiza rezultatelor învățării.

FAST creează oportunitatea constituirii unei rețele durabile între școlile de arhitectură din România. Prima ediție a demonstrat capacitatea FAUT de a iniția și organiza o platformă națională; continuitatea și caracterul itinerant pot transforma această inițiativă într-un mecanism de schimb curricular, mobilitate, expunere a rezultatelor și formulare a unor poziții comune. Relația construită cu OAR poate amplifica această rețea și poate lega educația de stagiu, de practica profesională și de formarea continuă.

ARChA și experiența Capitalei Europene a Culturii deschid posibilitatea ca școala să își asume mai clar rolul de instituție culturală a orașului. Expozițiile, diplomele publice, conferințele, cercetarea aplicată și colaborările cu administrația sau organizațiile culturale pot transforma Timișoara într-un laborator permanent. Vizibilitatea obținută în 2023 poate fi folosită pentru atragerea de profesori, studenți și parteneri internaționali, pentru dezvoltarea unor școli de vară și programe intensive și pentru consolidarea unei identități publice recunoscutibile.

Infrastructura digitală, experiența predării online și noile laboratoare oferă oportunitatea dezvoltării unei pedagogii mai integrate, în care reprezentarea, simularea, fabricația și cercetarea prin proiect se întâlnesc. Acest avantaj poate susține colaborarea cu celelalte facultăți ale UPT și poate diferenția FAUT în raport cu alte școli. În același timp, internaționalizarea universității și atractivitatea Timișoarei fac plauzibilă pregătirea treptată a unui program integrat de Arhitectură în limba engleză, dacă resursa umană, serviciile și sustenabilitatea financiară sunt evaluate realist.

Rezultatele studenților și relația cu absolvenții creează oportunitatea unei comunități extinse în jurul școlii. O rețea Alumni activă poate susține practica, mentoratul, jurizările, studiile de inserție profesională și comunicarea internațională. În aceeași logică, arhivarea proiectelor și machetelor poate transforma performanțele dispersate într-o memorie pedagogică utilizabilă pentru cercetare, acreditare și recrutare.

2.2. Amenințări privite prin vulnerabilitățile școlii

Principala amenințare este ca succesul inițiativelor recente să nu fie urmat de instituționalizarea lor. FAST, ARChA, proiectele internaționale, expozițiile și comunicarea pot pierde continuitatea dacă rămân dependente de efortul voluntar al unui grup restrâns. Supraîncărcarea cadrelor și distribuirea inegală a responsabilităților pot produce oboseală instituțională, pot reduce disponibilitatea pentru cercetare și pot transforma proiectele strategice în evenimente izolate. Riscul nu este lipsa ideilor, ci incapacitatea de a le susține pe termen lung.

O a doua amenințare privește resursa umană. Pensionările, competiția cu practica profesională și cu alte instituții, procedurile lente de ocupare a posturilor și numărul limitat de cadre raportat la intensitatea atelierului pot afecta calitatea îndrumării. Dacă recrutarea și dezvoltarea carierei nu sunt corelate cu prioritățile curriculare, școala poate păstra formal disciplinele, dar poate pierde competențe esențiale în tehnologie, sustenabilitate, cercetare, patrimoniu sau reprezentare avansată.

Presiunea asupra spațiilor și resurselor materiale poate deveni critică în raport cu numărul studenților și cu diversificarea activităților. Lipsa zonelor de lucru, depozitare și arhivare riscă să limiteze tocmai cultura atelierului pe care se bazează identitatea școlii. Echipamentele și laboratoarele pot deveni rapid subutilizate sau depășite dacă nu există personal, mentenanță, acces și integrare curriculară. În acest caz, investiția tehnologică ar rămâne un inventar, fără efect pedagogic proporțional.

Schimbările demografice, concurența programelor europene și mobilitatea crescută a tinerilor pot afecta recrutarea. Un program în limba engleză poate reprezenta un răspuns, dar lansarea sa prematură, fără resurse și fără o poziționare clară, ar putea fragmenta corpul profesoral și diminua calitatea ambelor trasee. În mod similar, internaționalizarea redusă la acorduri și mobilități statistice riscă să consume energie fără a produce schimbări în curriculum și în experiența cotidiană a școlii. Instabilitatea finanțării publice și a programelor culturale, schimbările legislative și cerințele succesive de acreditare pot orienta instituția către reacție administrativă în locul dezvoltării academice. Există riscul ca autoevaluarea să fie redusă la conformitate și ca presiunea indicatorilor cantitativi să încurajeze acumularea de activități, nu calitatea lor. Pregătirea anticipată a raportului de autoevaluare ARACIS și construirea unei baze de date instituționale pot diminua această vulnerabilitate.

În sfârșit, succesul public al școlii poate genera o amenințare mai puțin vizibilă: substituirea transformării profunde cu imaginea transformării. Evenimentele, premiile și apartenența la rețele sunt valoroase numai dacă se întorc în atelier, în cercetare, în politica de personal și în viața studenților. Strategia mandatului pornește tocmai de aici: protejarea punctelor tari prin structuri durabile și folosirea oportunităților pentru a corecta slăbiciunile, înainte ca acestea să amplifice amenințările externe.

3. Viziune, misiune și principii

Viziunea pentru 2024–2029 este aceea a unei școli deschise, exigente și recognoscibile, în care educația prin proiect reunește cultura arhitecturală, cunoașterea tehnică, cercetarea, reprezentarea și responsabilitatea față de mediu și societate. FAUT este privită ca parte a Universității Politehnica Timișoara, dar și ca instituție culturală a orașului, partener al profesiei și membru activ al comunității europene a școlilor de arhitectură.

Misiunea rămâne formarea arhitecților și a specialiștilor capabili să lucreze critic și creativ cu mediul construit. În condițiile actuale, această misiune include mai mult decât dobândirea competențelor profesionale. Ea presupune formarea unei conștiințe a impactului pe termen lung al proiectării, înțelegerea dimensiunii publice a arhitecturii, capacitatea de colaborare interdisciplinară și disponibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții. Absolventul nu este imaginat ca executant al unor soluții predefinite, ci ca autor responsabil, mediator și participant la procese colective de transformare.

Principiile de mai jos nu sunt indicatori de bifat, ci criterii prin care deciziile școlii ar trebui judecate:

- proiectul de arhitectură rămâne nucleul integrator al formării, fără a izola atelierul de disciplinele teoretice, tehnice, urbane și de reprezentare;
- calitatea rezultatelor învățării este mai importantă decât acumularea formală de conținuturi, iar evaluarea trebuie să urmărească progresul, coerența și autonomia studentului;
- identitatea școlii se construiește prin comparație, dialog și expunere publică, nu prin izolare;
- studenții sunt parteneri ai transformării și participanți la evaluarea culturii academice;

- profesia, administrația și comunitățile sunt surse de probleme reale și parteneri de cunoaștere, fără a înlocui libertatea critică a mediului universitar;
- internaționalizarea trebuie să producă efecte în curriculum, cercetare și cultura atelierului, nu doar statistici de mobilitate;
- resursele, spațiile și tehnologia capătă sens prin utilizare, acces și rezultate, nu prin simpla lor existență;
- managementul se bazează pe transparență, memorie instituțională, evaluare și distribuirea responsabilității.

4. Cultura educației prin proiect

4.1. Curriculumul ca parcurs coerent

Transformarea curriculară pornește de la experiența concretă a studentului. Planul de învățământ nu ar trebui citit ca o alăturare de discipline, ci ca un parcurs în care fiecare etapă pregătește o formă nouă de autonomie. Primii ani introduc limbajele proiectului, reprezentarea, spațiul, materialitatea și relația dintre corp și arhitectură. Anii intermediari extind scara, complexitatea programatică, responsabilitatea tehnică și înțelegerea orașului. Ultima parte a formării permite diferențierea intereselor, asumarea unor poziții și pregătirea diplomei ca sinteză personală.

Revizuirea curriculei este imaginată ca proces continuu, nu ca intervenție excepțională produsă numai înaintea unei acreditări. Hărțile de competențe, analiza temelor, compararea rezultatelor dintre ani, feedbackul studenților și dialogul cu profesia pot deveni instrumente anuale. În locul adăugării permanente de conținuturi, se urmărește identificarea suprapunerilor, a golurilor și a momentelor în care anumite cunoștințe devin relevante pentru proiect. O disciplină tehnică sau teoretică își confirmă valoarea nu doar prin programa proprie, ci și prin capacitatea de a modifica înțelegerea și deciziile studentului în atelier.

Atelierul capătă astfel rolul unui loc de convergență. Acest rol nu înseamnă absorbția tuturor disciplinelor în proiectare, ci construirea unor legături explicite: exerciții comune, momente de consultanță integrată, jurizări tematice, livrabile care fac vizibile deciziile structurale, de instalații, sustenabilitate, patrimoniu sau urbanism. Project-based learning poate fi folosit acolo unde produce integrare reală, fără a deveni o formulă aplicată uniform tuturor anilor.

4.2. Diferențiere, opțiuni și diploma

O școală matură trebuie să ofere un nucleu comun solid și, în același timp, spațiu pentru diferențiere. *Uniturile* de proiectare din anul al cincilea sunt înțelese ca un laborator pentru această dublă cerință. Profilurile distincte, disciplinele opționale asociate și posibilitatea alegerii pot apropia ultimii ani ai programului integrat de cultura unui master, fără a pierde coerența formării profesionale. Miza nu este specializarea îngustă, ci exersarea unei alegeri argumentate și întâlnirea cu metode, scări și teme diferite.

Anul al șaselea ar trebui să ofere timp intelectual real pentru diplomă. Diploma nu este doar ultima verificare a competențelor, ci momentul în care studentul formulează o problemă, își construiește cercetarea, își alege instrumentele și își asumă o poziție. Relația dintre prediplomă, lucrarea teoretică și proiect poate fi clarificată, iar expunerea publică a rezultatelor poate transforma diploma într-un act de cunoaștere accesibil școlii și orașului. Arhivarea riguroasă a proiectelor devine în această logică o resursă pedagogică, nu o obligație administrativă.

4.3. Practica, comunicarea și noile competențe

Practica profesională trebuie să devină o componentă mai inteligibilă a parcursului. Parteneriatul cu OAR, cu birourile și cu absolvenții poate ajuta la definirea unor rezultate de învățare, a unui portofoliu reflexiv și a unor forme de feedback care depășesc confirmarea prezenței. Studentul are nevoie să înțeleagă organizarea proiectului, relația cu beneficiarul, responsabilitatea contractuală, colaborarea cu specialitățile, șantierul și etica profesiei. În același timp, experiențele din practică pot reveni în școală sub forma unor dezbateri și ajustări curriculare.

Competențele de comunicare scrisă și orală, dezbaterile, scrierea academică și creativă, antreprenoriatul, lucrul colaborativ și cultura juridică pot completa educația vizuală. Instrumentele digitale și inteligența artificială trebuie abordate critic: nu doar ca acceleratoare ale producției de imagini, ci ca sisteme care modifică autoratul, procesele de decizie și cultura reprezentării. Școala are responsabilitatea de a crea contexte de experiment, dar și vocabularul etic și critic prin care aceste instrumente pot fi evaluate.

5. De la conectare europeană la recunoaștere internațională

5.1. EAAE, UIA și cultura comparației

Reintrarea FAUT în EAAE și participarea la activitățile UIA deschid un proces de învățare instituțională. Prezența în aceste rețele are sens în măsura în care informația și dezbaterile sunt întoarse către comunitate: prin rapoarte, prezentări, comparații curriculare, invitații și proiecte comune. Participarea la forumurile decanilor, la comisiile de educație și la cercetările comparative poate ajuta școala să își vadă propriile practici din exterior și să distingă între particularități valoroase și inerii.

Relația cu UIA este relevantă mai ales prin standardele și principiile UNESCO–UIA pentru educația de arhitectură. Acestea oferă o grilă amplă, în care calitatea nu se reduce la infrastructură sau la numărul disciplinelor. Sunt urmărite finalitățile formării, metodele didactice, diversitatea competențelor, raportul cu societatea și calitatea rezultatelor studenților. A lucra cu această grilă înseamnă a transforma autoevaluarea într-o practică a școlii și a pregăti, treptat, condițiile unei evaluări internaționale.

5.2. Acreditarea internațională ca proces de transformare

Acreditarea internațională reprezintă un orizont strategic. Decizia, calendarul și organismul de evaluare depind de analize de eligibilitate, costuri, resurse și acorduri instituționale. Totuși, pregătirea poate începe prin activități care au valoare independent de verdictul final: formularea rezultatelor învățării, analiza conformității, consolidarea arhivei, urmărirea progresului studenților, evaluarea atelierelor și construirea unui portofoliu de dovezi.

Metoda potrivită este una de tip backcasting: imaginarea unei vizite internaționale la sfârșitul unui traseu de pregătire și citirea prezentului din perspectiva întrebărilor pe care acea vizită le-ar formula. Cum explică școala relația dintre misiune și curriculum? Cum demonstrează că studenții dobândesc competențele declarate? Ce spune arhiva despre evoluția rezultatelor? Cum sunt folosite laboratoarele? În ce fel participă studenții la evaluare? Ce efecte au parteneriatele? Astfel, acreditarea devine un catalizator al coerenței și nu un dosar produs în grabă.

Raportul de autoevaluare ar trebui construit colectiv și folosit ca instrument de reflecție. Boardurile de domeniu și de specialitate, departamentul, studenții, absolvenții și partenerii profesionali pot

contribui la citirea critică a programului. Procesul presupune recunoașterea vulnerabilităților, stabilirea unor priorități și documentarea progresului. Chiar dacă evaluarea externă se va situa dincolo de orizontul calendaristic al planului, anii 2024–2029 pot crea infrastructura intelectuală și documentară fără de care aceasta nu ar fi credibilă.

5.3. Programul de Arhitectură în limba engleză

Lansarea unui program integrat de Arhitectură în limba engleză este o altă direcție care trebuie tratată ca ipoteză strategică și construită responsabil. Ea răspunde internaționalizării universității, atractivității Timișoarei și nevoii de diversificare a comunității academice. Totuși, traducerea formală a disciplinelor nu este suficientă. Sunt necesare o analiză a cererii, o strategie de recrutare, resursă umană capabilă să predea și să îndrume în limba engleză, servicii pentru studenții internaționali și un model financiar sustenabil.

Pregătirea poate avansa gradual prin discipline, ateliere, semestre internaționale, programe intensive și jurizări în limba engleză. Aceste experiențe permit testarea capacității instituționale și produc beneficii imediate pentru studenții Erasmus incoming și pentru studenții români. Un nou program ar trebui să contribuie la internaționalizarea întregii școli, nu să funcționeze ca structură paralelă și izolată. Comunitatea mixtă, circulația cadrelor și proiectele comune pot deveni adevărata măsură a reușitei.

6. Rețeaua națională, FAST și relația cu profesia

Experiența primei ediții FAST, desfășurate la Timișoara în 2023 cu participarea celor cinci școli de arhitectură din România, confirmă nevoia unei platforme permanente de întâlnire. FAST – Festival for Architecture Schools of Tomorrow poate deveni cadrul în care studenții, profesorii și profesioniștii discută nu doar despre rezultate, ci despre viitorul educației. Caracterul itinerant al festivalului distribuie responsabilitatea și permite fiecărei școli să își pună în scenă identitatea. Expozițiile comune, conferințele, activările și participarea studenților creează un tip de comparație imposibil de obținut numai prin documente.

Pentru FAUT, FAST poate funcționa ca instrument de politică academică. Confruntarea anuală cu celelalte școli ajută la evaluarea nivelului proiectelor, a limbajelor de reprezentare, a temelor și a culturii atelierului. În același timp, festivalul creează o rețea de încredere între instituții și poate susține proiecte comune, mobilități, cercetări curriculare și poziții colective în raport cu profesia. Deschiderea internațională ar trebui să apară organic, prin invitarea unor școli și profesori care pot contribui la temele comune, nu prin transformarea evenimentului într-o vitrină lipsită de continuitate. Parteneriatul cu OAR traversează toate aceste direcții. Ordinul poate sprijini festivalul, practica, dezbaterile despre competențe, relația cu stagiul și dezvoltarea profesională continuă. Școala, la rândul ei, poate contribui la cercetările și politicile educaționale ale profesiei. Această reciprocitate este importantă: FAUT nu solicită doar resurse sau validare, ci aduce expertiză, infrastructură culturală, energie studențească și capacitatea de a transforma problemele profesiei în teme de cercetare și educație.

Relația cu administrațiile, instituțiile culturale, organizațiile civice și mediul economic completează legătura cu profesia. Temele reale pot aduce relevanță, acces la date și posibilitatea unui impact public, cu condiția ca parteneriatele să respecte autonomia pedagogică. Timișoara, orașul și regiunea oferă un laborator complex: patrimoniu, dezvoltare periferică, locuire, spații industriale, sate în transformare, infrastructuri și tensiuni climatice. Școala poate deveni un loc în care aceste fenomene sunt cercetate înainte de a fi simplificate în soluții.

7. Internaționalizarea ca schimb de cunoaștere

Mobilitatea Erasmus rămâne o componentă importantă, însă sensul internaționalizării depășește numărul plecărilor și sosirilor. Acordurile trebuie citite în raport cu compatibilitatea academică, reciprocitatea schimburilor și capacitatea de a produce colaborări stabile. Partenerii din Italia, Belgia, Franța, Spania, Austria, Serbia, Ungaria și alte contexte oferă acces la sisteme educaționale diferite. Tocmai această diferență este valoroasă pentru FAUT, deoarece permite testarea propriilor alegeri curriculare.

Programele intensive mixte, școlile de vară, workshopurile, temele în oglindă și expozițiile pot face ca internaționalizarea să ajungă și la studenții care nu pleacă într-o mobilitate de semestru. Cadrele didactice ar trebui încurajate să folosească mobilitatea nu doar pentru dezvoltare individuală, ci pentru a construi legături între ateliere și echipe de cercetare. Studenții incoming au nevoie de o integrare academică și comunitară mai atentă, iar prezența lor poate deveni o resursă pentru întreaga școală.

Proiectele precum Triplex Confinium, DANUrB, Bright Cityscapes și colaborările cu TU Delft sau Design Academy Eindhoven arată că poziția geografică și culturală a Timișoarei poate fi un avantaj. Orașul este suficient de aproape de centrul Europei pentru a fi conectat și suficient de particular pentru a oferi teme care nu pot fi replicate oriunde. Internaționalizarea se poate construi astfel nu prin imitarea centrelor consacrate, ci prin formularea unor probleme pentru care partenerii au motive reale să vină la Timișoara.

Vizibilitatea internațională depinde și de capacitatea școlii de a-și comunica rezultatele. Un portofoliu coerent, bilingv, o arhivă accesibilă, un website orientat spre conținut și publicații cu identitate clară sunt infrastructuri ale colaborării. Comunicarea nu este etapa finală, decorativă, a unui proiect; ea începe cu colectarea datelor, documentarea procesului și capacitatea de a explica de ce un rezultat contează.

8. Cercetare, doctorat și transfer de cunoaștere

Cercetarea într-o facultate de arhitectură are forme diverse: cercetare teoretică și istorică, cercetare prin proiect, analiză urbană și teritorială, cercetare tehnologică, documentare a patrimoniului, procese participative și prototipare. Planul propune recunoașterea acestei diversități și, în același timp, construirea unor priorități capabile să reunească persoane și competențe. Fragmentarea în inițiative individuale poate fi depășită prin echipe, calendare de aplicații, sprijin administrativ și contexte regulate de prezentare a cercetării în curs.

Legătura cu școala doctorală este esențială pentru maturizarea mediului academic. Atragerea și susținerea conducătorilor de doctorat, integrarea doctoranzilor în proiecte și apropierea dintre cercetare și atelier pot crea continuitate. Doctoratul nu trebuie să rămână invizibil pentru studenții programului integrat. Conferințele, prezentările intermediare și atelierele metodologice pot arăta cum se construiește o întrebare de cercetare și cum se transformă materialul empiric în cunoaștere. COHESION poate fi consolidată ca platformă internațională de dezbateri și publicare, conectată temelor strategice ale școlii. Revista JAUH poate oferi continuitate editorială și un loc de întâlnire între cercetarea locală și contribuțiile externe. Stabilitatea acestor instrumente este mai importantă decât amplexarea episodică: apeluri previzibile, evaluare academică riguroasă, ediții regulate și implicarea unei comunități editoriale.

Transferul de cunoaștere capătă consistență atunci când rezultatele cercetării sunt întoarse către oraș și profesie. Expozițiile, ghidurile, bazele de date, prototipurile, consultările publice și publicațiile accesibile pot crea impact dincolo de indicatorii academici. ARChA oferă infrastructura potrivită pentru această trecere dintre cercetare, educație și spațiu public.

9. ARChA, spațiile școlii și infrastructura pentru experiment

Spațiul unei școli de arhitectură nu este un fundal neutru. El influențează formele de lucru, întâlnirea dintre ani, vizibilitatea procesului și sentimentul de apartenență. ARChA este deja parte a proiectului pedagogic și cultural al FAUT: un spațiu în care conferințele se întâlnesc cu expozițiile, iar școala se deschide către universitate și oraș. Miza mandatului este consolidarea și folosirea sa sistematică, astfel încât atelierele să poată fi expuse simultan, iar Future Days și expozițiile anuale să transforme evaluarea într-un eveniment public și să facă vizibilă diversitatea școlii.

FAB LAB, Maker Space și laboratoarele de realitate virtuală și augmentată au valoare numai dacă sunt integrate în teme, accesibile studenților și susținute prin formare. Accentul se mută de la inventarul echipamentelor la cultura folosirii lor: prototipare, testare, simulare, colaborare și documentarea rezultatelor. Noile tehnologii pot conecta reprezentarea cu materialitatea și pot crea punți între arhitectură, inginerie și cercetare.

Nevoia de spații suplimentare rămâne o problemă structurală. Creșterea comunității, diversificarea activităților și caracterul intensiv al atelierului reclamă o strategie negociată cu universitatea. Aceasta poate include reorganizarea spațiilor existente, acces extins, infrastructură de depozitare și arhivare, zone pentru lucru individual și colectiv, precum și dezvoltări viitoare. Orice investiție ar trebui evaluată prin efectul asupra educației și prin capacitatea de a susține viața școlii.

Arhiva de proiecte și machete reprezintă o infrastructură la fel de importantă. Ea poate păstra memoria transformărilor curriculare, poate susține acreditarea, cercetarea și comunicarea și poate permite generațiilor să învețe unele de la altele. Arhivarea digitală și fizică trebuie gândită împreună, cu criterii de selecție, metadata și responsabilități clare.

10. Comunitatea academică: studenți, cadre și absolvenți

Transformarea școlii depinde de calitatea relațiilor din interiorul ei. Studenții nu sunt doar beneficiari ai educației, ci observatori privilegiați ai coerenței sau incoerenței programului. Consultările periodice, feedbackul pe discipline și ateliere, reprezentarea în structurile facultății și răspunsurile transparente pot transforma nemulțumirea difuză în informație utilă. Evaluarea nu ar trebui folosită punitiv, ci pentru identificarea problemelor recurente și a practicilor valoroase.

Voluntariatul, tutoratul între ani, organizațiile studențești și participarea la expoziții sau festivaluri construiesc o comunitate care nu poate fi produsă prin curriculum. Școala poate susține aceste inițiative, păstrându-le autonomia. Performanța în concursuri și expoziții merită recunoscută, dar cultura școlii nu trebuie redusă la clasamente; progresul, colaborarea, generozitatea critică și capacitatea de a contribui la proiecte comune sunt la fel de importante.

Politica de resurse umane trebuie să răspundă simultan deficitului de cadre, echilibrului generațional și diversității competențelor. Ocuparea posturilor are nevoie de o perspectivă multianuală, corelată cu numărul studenților, sarcinile atelierelor și domeniile insuficient reprezentate. Atragerea profesioniștilor și a cadrelor tinere, promovarea transparentă, susținerea doctoratului și abilitării și

formarea pedagogică pot întări comunitatea. Recrutarea este și un instrument de internaționalizare atunci când valorizează rețelele și experiența externă.

Distribuirea responsabilității este necesară pentru a evita ca proiectele școlii să depindă de efortul informal al câtorva persoane. Echipele pentru curriculum, calitate, internaționalizare, cercetare, comunicare, relația cu studenții și arhivă pot avea mandate inteligibile și continuitate. Recunoașterea muncii academice trebuie să includă și contribuțiile administrative, editoriale, culturale și comunitare care fac posibilă viața instituțională.

Alumni reprezintă memoria vie a școlii și legătura ei cu profesia. O bază de date actualizată, întâlniri, mentorat, participarea la jurizări și practică și studiile privind inserția profesională pot crea un circuit de învățare. Absolvenții pot spune ce competențe au fost durabile, unde au întâmpinat dificultăți și cum s-a schimbat profesia. Relația nu trebuie redusă la sprijin financiar; ea este înainte de toate una de cunoaștere și apartenență.

11. Comunicare, identitate și memorie instituțională

FAUT are nevoie de o voce publică proporțională cu intensitatea activităților sale. Comunicarea actuală depinde adesea de inițiative individuale și de efortul unor cadre deja suprasolicitate. O structură dedicată, construită împreună cu universitatea, ar putea reuni colectarea datelor, documentarea, redactarea, designul și publicarea. Scopul nu este producerea unui flux mai mare de postări, ci transformarea activității într-o narațiune inteligibilă pentru studenți, parteneri, candidați și comunitatea internațională.

Website-ul trebuie regândit ca principala interfață academică a școlii: bilingv, orientat spre programe, ateliere, oameni, cercetare, evenimente și arhivă. Portofoliile anuale, publicațiile, expozițiile și identitatea vizuală pot lucra împreună. Comunicarea bună cere selecție și consecvență; ea nu ascunde vulnerabilitățile, ci arată cum școala învață și evoluează.

Memoria instituțională este condiția continuității dintre mandate. Procesele-verbale, rapoartele, datele statistice, arhivele de proiecte, documentarea parteneriatelor și evaluările trebuie organizate astfel încât deciziile să poată fi înțelese și reluate. Digitalizarea proceselor administrative și automatizarea unor fluxuri pot elibera timp, dar au sens numai dacă simplifică munca și cresc transparența.

12. Guvernanță, calitate și implementare

Planul nu separă managementul de cultura academică. Felul în care sunt luate deciziile, distribuite resursele și evaluate rezultatele transmite studenților și cadrelor o anumită imagine despre responsabilitate. Guvernanța participativă presupune consultare reală, documente accesibile, argumentarea priorităților și posibilitatea revizuirii lor. Consiliul facultății, departamentul și boardurile de domeniu și specialitate pot funcționa ca spații de analiză, nu doar de validare formală. Asigurarea calității ar trebui să unească evaluarea internă, cerințele ARACIS și pregătirea recunoașterii internaționale. Raportul de autoevaluare ARACIS nu este doar o obligație periodică, ci ocazia de a aduce împreună datele, rezultatele atelierelor, resursa umană, cercetarea, internaționalizarea și feedbackul comunității. Indicatorii cantitativi sunt necesari, dar trebuie interpretați prin dovezi calitative: portofolii, teme, expoziții, reflecții ale studenților și trasee ale absolvenților.

Implementarea se poate organiza prin planuri operaționale anuale, fără ca acestea să rigidizeze documentul strategic. La începutul fiecărui an academic pot fi selectate câteva priorități realizabile, cu responsabilități și resurse identificate. Raportul anual al decanului poate urmări evoluția lor, poate explica întârzierile și poate propune ajustări. În acest fel, strategia rămâne vie și capabilă să răspundă schimbărilor legislative, financiare și instituționale.

Câteva repere pot orienta observația progresului: coerența dintre discipline și atelier; calitatea și diversitatea rezultatelor studenților; funcționarea unităților de proiectare; participarea în rețele și proiecte internaționale; pașii documentați către acreditare; dezvoltarea ofertei în limba engleză; stabilitatea cercetării și a publicațiilor; folosirea ARChA și a laboratoarelor; evoluția resursei umane; calitatea practicii; participarea studenților și absolvenților; accesibilitatea arhivei și comunicării. Aceste repere nu sunt ținte izolate, ci expresii ale aceleiași maturizări.

1. Orizontul anului 2029

La capătul perioadei 2024–2029, succesul planului nu ar trebui judecat exclusiv prin numărul acțiunilor încheiate. Unele dintre cele mai importante procese — acreditarea internațională, programul în limba engleză, extinderea spațiilor sau consolidarea cercetării — pot depăși acest interval. Mai important este dacă școala ajunge să dispună de direcție, instrumente și încredere colectivă pentru a le continua.

O FAUT mai puternică ar fi una care își poate explica pedagogia prin proiectele studenților; care își cunoaște punctele vulnerabile și le discută fără teamă; care participă constant la rețeaua națională și europeană; care transformă relația cu OAR într-un schimb real între educație și profesie; care folosește Timișoara ca laborator și își deschide spațiile către oraș; care arhivează, cercetează și comunică; care oferă studenților posibilitatea de a alege și de a deveni autonomi.

În această perspectivă, reconectarea nu este o etapă preliminară, ci metoda transformării. Prin întâlnirea cu alte școli, cu profesia, cu absolvenții și cu societatea, FAUT își poate vedea mai limpede propriul profil. Apartenența la EAAE, apropierea de UIA, platforma FAST, colaborarea cu OAR și proiectele internaționale nu sunt elemente periferice ale strategiei. Ele formează mediul critic în care școala poate învăța să se evalueze și să își ridice ambiția.

Planul rămâne intenționat deschis. El nu atribuie viitorului certitudini pe care instituția nu le poate controla și nu substituie deliberarea comunității. Propune însă o orientare fermă: de la facultatea definită prin funcționare la școala definită prin cultură; de la inițiative izolate la continuitate instituțională; de la internaționalizare ca mobilitate la internaționalizare ca transformare; de la relația formală cu profesia la un parteneriat critic; de la evaluare ca obligație la autoevaluare ca practică. Aceasta este miza mandatului 2024–2029 și baza pe care următorul ciclu strategic poate continua.

aprilie 2024

Conf. dr. arh. **Cristian BLIDARIU**, Decan FAUT